

I. REFORMA MIROVINSKOG SUSTAVA

- A) ODREĐIVANJE I PONOVRNO UVOĐENJE INVALIDSKOG OSIGURANJA
- B) PONOVRNO ISPITIVANJE OSNOVANOSTI KRITERIJA PREVOĐENJA STEČENIH PRAVA OSOBA S INVALIDITETOM
- C) PROŠIRENJE DEFINICIJE INVALIDNOSTI
- D) IZMJENE ODREDBE O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI

II. IZJEDNAČAVANJE PRAVA ISTOG NAZIVA U NADLEŽNOSTI RAZLIČITIH SUSTAVA I KRITERIJA ZA OCIJENJIVANJE STUPNJA (POSTOTKA) INVALIDITETA

III. FORMIRANJE JEDINSTVENOG TIJELA NADLEŽNOG ZA PROVOĐENJE POSTUPKA VJEŠTAČENJA

IV. ZAHTJEV ZA DOPLATKOM ZA TEŠKU INVALIDNOST

V. ZAKON O SOCIJALNOJ SKRBI

- A) DOPLATAK ZA POMOĆ I NJEGU
- B) PRAVO NA OSOBNU INVALIDNINU

VI. ZAKON O ZAŠTITI NA RADU

- A) STVARANJE PREDUVJETA ZA PROVOĐENJE PREVENTIVNIH PROGRAMA
- B) REORGANIZACIJA INSPEKCIJSKE SLUŽBE

VII. ZAKON O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOŠLJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM

VIII. ZAKON O POREZU

- A) ZAKONSKI KRITERIJI ZA POVRAT POREZA NA DODANU VRIJEDNOST

IX. ZAKON O LOKALNOJ I PODRUČNOJ SAMOUPRAVI I ZAKON O FINANCIRANJU JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (LOKALNE) SAMOUPRAVE

- A) POVLASTICA – POREZ NA CESTOVNA MOTORNA VOZILA

**B)   PODUZIMANJE PROGRAMSKIH AKTIVNOSTI I PRAVNA RJEŠENJA MODELA I NAČINA
FINANCIRANJA RADA UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM**

X.   UVOĐENJE INSTITUTA PRAVOBRANITELJA ZA OSOBE S INVALIDITETOM

**XI.   NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O UDRUGAMA OSOBA S INVALIDITETOM
OD POSEBNOG INTERESA ZA REPUBLIKU HRVATSKU**

XII.   IZBORNI ZAKON

XIII. PRAVILNIK O ORTOPEDSKIM POMAGALIMA

REFORMA MIROVINSKOG SUSTAVA

ODREĐIVANJE I PONOVO UVOĐENJE INVALIDSKOG OSIGURANJA

INSTITUT NEPOSREDNE OPASNOSTI OD NASTANKA INVALIDITETA

Članak 36 ZOMO: Neposredna opasnost od nastanka invaliditeta postoji kada pri obavljanju određenih poslova uvjeti rada bez obzira na provedene mjere zaštite na radu koje se provode ili se mogu provesti utječu na zdravstveno stanje i radnu sposobnost osiguranika toliko da je prijeko potrebno, radi sprečavanja invalidnosti, premjestiti ga na drugi posao primjeren njegovoj naobrazbi i sposobnosti na kojem može raditi s radnim naporom koji ne pogoršava njegovo zdravstveno stanje, a u skladu s propisima o radu.

Za razliku od ranijeg zakona, ZOMO je ovaj izuzetno važan pravni institut samo deklarativno zadržao, isključujući značenje i funkciju jednog od rizika, te se po toj osnovi ne ostvaruju nikakva prava.

GRUBE POVREDE STEČENIH PRAVA (članak 174): nije uvažavao stečena prava osoba s invaliditetom s preostalom radnom sposobnosti čija su prava značajno oštećena.

Korisnicima prava na temelju preostale radne sposobnosti, neposredne opasnosti od invalidnosti i izmijenjene radne sposobnosti koja su svoja prava ostvarili prema propisima koja su važili do 31. prosinca 1998 prevode se ta prava od 01. siječnja 1999. po službenoj dužnosti na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad. Iznimno od članka 80 stavka 1. točke 5.ovog Zakona, invalidska mirovina korisniku iz Stavka 1. ovog članka određuje se :

- 1) prijašnjem korisniku koji nije zaposlen–primjenom mirovinskog faktora 0.80
- 2) prijašnjem korisniku prava na raspoređivanje, odnosno zaposlenja na drugom poslu za vrijeme zaposlenja primjenom mirovinskog faktora 0.16667
- 3) prijašnjem korisniku prava na rad sa skraćenim radnim vremenom za vrijeme zaposlenja primjenom mirovinskog faktora 0.3333
- 4) prijašnjem korisniku prava na invalidsku mirovinu sa skraćenim radnim vremenom na drugom odgovarajućem poslu za vrijeme zaposlenja primjenom mirovinskog faktora – 0.3333

DEFINICIJA INVALIDNOSTI (članak 34)

Profesionalna nesposobnost za rad postoji kada kod osiguranika, zbog promjena u zdravstvenom stanju koje se ne mogu otkloniti liječenjem, radna sposobnost trajno smanjena za više od **polovice** prema tjelesno i psihički zdravom osiguraniku iste ili slične naobrazbe i sposobnosti.

Nisu predviđeni slučajevi kada je kod osiguranika radna sposobnost trajno smanjena za manje od polovice. Slijedom navedenog iako se radi o osobi s invaliditetom čije je zdravstveno stanje ugroženo kao i radna sposobnost više ili manje reducirana, nije predviđena mogućnost da on koristi bilo kakvo pravo iz mirovinskog osiguranja.

ENORMNE RAZLIKE NOVČANIH IZNOSA NAKNADA ZBOG TJELESNOG OŠTEĆENJA I INVALIDNINA (članak 56) time da su naknade zbog tjelesnog oštećenja uzrokovane posljedicama povredom na radu ili profesionalne bolesti u sustavu mirovinskog osiguranja deset do petnaest put manje od invalidnina izvan tog sustava, iako one imaju istu ili sličnu svrhu ili namjenu.

Smatramo potrebnim izjednačavanje prava istog naziva u nadležnosti različitih sustava:

- a) **Potrebno ujednačiti osnovni iznos tih novčanih naknada za osobe s istom vrstom i stupnjem invaliditeta,**
- b) **U odnosu na okolnosti nastanka invaliditeta odrediti dodatak na osnovni iznos,**
- c) **Formirati jedinstveno tijelo nadležno za provođenje postupka vještačenja,**
- d) **Izjednačavanje kriterija za ocjenjivanje stupnja (postotka) invaliditeta neovisno o načinu nastanka invaliditeta.**

IZMJENE ODREDBE O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI

Prema sada važećim odredbama osiguranik koji ispunjava uvjete za profesionalnu rehabilitaciju nalazi se pred teškom dilemom da li uzeti invalidsku mirovinu i s time osigurati kakvu takvu sigurnost, ili se rehabilitirati i izgubiti status osiguranika invalidne osobe i izaći na nesigurno tržište rada s nepredvidivim ishodom a istovremeno ostati bez mirovine. Naročito je ovdje važno za istaći da osiguranici koji su u invalidskoj mirovini zbog profesionalne nesposobnosti za rad nakon što budu premješteni na novo radno mjesto unutar poduzeća, ili steknu zaposlenje u nekoj drugoj firmi i dalje zadržavaju beneficije koje proizlaze iz takvog njihovog statusa – da uz plaću primaju odgovarajući dio mirovine, a u slučaju otkaza aktiviraju mirovinu.

Profesionalno rehabilitirani osiguranici u slučaju otkaza, uz prijavu na Zavod za zapošljavanje ne ostvaruju pravo na invalidsku mirovinu, dakle umjesto da budu nagrađeni zbog nastojanja da ne budu na teret-društvu oni bivaju kažnjavani.

Slijedom navedenog zahtijevamo izmjene odredbi ZOMO o profesionalnoj rehabilitaciji na način da i profesionalno rehabilitirani osiguranici, ako steknu uvjete za invalidsku mirovinu, i nakon završene profesionalne rehabilitacije zadrže pravo na tu mirovinu.

ZAHTJEV ZA DODATKOM ZA TEŠKU INVALIDNOST

Za osobe s invaliditetom kod kojih je utvrđeno 100% tjelesnog oštećenja (teški invaliditet) pokrećemo inicijativu za određivanjem doplatka u slijedećim slučajevima:

- amputacija noge–nogu;
- amputacija noge i ruke;
- amputacija ruke–ruku;
- teško oštećenje kralježnice;
- teško oštećenje kukova i druge kombinacije

Određivanje potreba i jednake mogućnosti normalnog života osoba s invaliditetom (invalidi rada) prijevoz, kućni poslovi, osobna higijena, odlazak u grad, **zahtijevaju dodatne troškove i svaki oblik financijske pomoći bilo kao doplatka ili u drugačijem određenju smatramo neophodnim.**

Predmet: Prijedlozi za poboljšanje kvalitete socijalne zaštite.

Inicijativa za izmjenu Al.43;čl.55 Zakona o socijalnoj skrbi

Doplatak za pomoć i njegu čl.43. – može se između ostalog odobriti osobi kojoj je zbog tjelesnog ili mentalnog oštećenja ili trajnih promjena u zdravstvenom stanju ili zbog starosti prijeko potrebna stalna pomoć i njega druge osobe, jer sama ne može udovoljavati osnovnim životnim potrebama. Doplatak za pomoć i njegu pod istim uvjetima odobrit će se i osobi kojoj je zbog privremenih promjena u zdravstvenom stanju ili tjelesnog oštećenja, prijeko potrebna stalna pomoć i njega druge osobe. Da bi se utvrdilo postoje li razlozi da se ovaj oblik pomoći pruži u praksi se provodi vještačenje, koje najčešće rezultira konstatacijom da nije prijeko potrebna stalna pomoć i njega druge osobe. (Primjena Bartholovog indeksa gdje se priznaje pravo na doplatak za tuđu njegu i pomoć samo u slučaju ako je osoba inkontinentna, od 61–90 u smanjenom iznosu, od 0 do 60 u punom iznosu). Smatramo da se vještačenje treba provoditi primjenom novih indeksa koji su u skladu sa iskustvima struke. Doplatak za tuđu njegu i pomoć u punom iznosu iznosi 400,00 kn, a u smanjenom iznosu 280 kn.

Odobrava se ako mjesečni prihod po članu obitelji ne prelazi iznos od 800 kuna tj.– 200% od osnovice, odnosno ako prihod samca ne prelazi iznos od 1000 kuna. Problem cenzusa od 800 kn po članu domaćinstva, odnosno od 1000 kuna za samca je nerealan s obzirom da su korisnici doplatka najčešće umirovljenici sa većim mjesečnim primanjima od navedenog cenzusa. Sukladno navedenom smatramo potrebnim određivanje i povećanje cenzusa na 1600 kuna.

Izmjena čl. 55 Zakona o socijalnoj skrbi:

Pravo na osobnu invalidninu:

Smatramo da čl.55 nema opravdanja i da je u svom bitnom određenju diskriminirajući, određenjem da pravo na osobnu invalidninu imaju osobe kod kojih je oštećenje zdravlja ili bolest nastala prije navršениh 18 godina života, učinak bolesti osobe na njenu sposobnost da se sama brine o svojim potrebama može biti jednak i ako se bolest manifestirala nakon 18 godina života. Također postoje situacije da se bolest manifestira i dijagnosticira kao posljedica bolesti koja je nastupila prije 18 godine života.

Sukladno navedenom tražimo izmjenu čl.55 ZSS na način da ta odredba glasi: **Pravo na osobnu invalidninu ima teže tjelesno ili mentalno oštećena osoba ili osoba s težim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju, ako je takvo oštećenje ili bolest nastalo prije navršene 21. godine života. Visina osobne invalidnine u iznosu 250% od osnovice=(1000 kuna) je nerealna s obzirom na troškove života, sukladno navedenom tražimo povećanje cenzusa–100%=600kuna, tj. 1500 kuna.**

Također predlažemo da se osobama koje su jednom ostvarile pravo na osobnu invalidninu ista stavlja u stanje mirovanja za vrijeme rada te da se može vratiti ako dođe do recidive bolesti (posljedica nesposobnost za rad) bez ponavljanja postupka za utvrđivanja oštećenja zdravlja.

ZAKON O ZAŠTITI NA RADU

Stvaranja preduvjeta za provođenje preventivnih programa u cilju promocije zdravlja i sprečavanja nastanka invalidnosti i težih oštećenja zdravlja:

Reorganizacija inspeksijske službe – zaštite na radu :

- **sustavni rad na terenu** (više neposrednih uviđaja – dobru praksu ima sanitarna inspekcija)
- **određivanje mandatnih kazni i neposrednog određivanja rokova za otklanjanje nedostataka, što ima za posljedicu:**

- a) veći priliv novčanih sredstava u državni proračun
- b) rasterećenje rada i spisa prekršajnih sudova (problem zastare predmeta)
- c) sprečavanje ozljeda na radu (utvrđivanje nedostataka–ispitivanje strojeva–rad na siguran način djelatnika,–ispitivanje drugih nedostataka u procesu rada)
- d) zapošljavanje većeg broja inspektora zaštite na radu (doprinos smanjenju broja nezaposlenih)

Na ovakav način promijenila bi se dosadašnja praksa retroaktivnog (kada se ozljeda na radu dogodi) i samo represivnog djelovanja inspekcije zaštite na radu, i ostvarila osnovna svrha zaštite (prevencija).

ZAKON O PROFESIONALNOJ REHABILITACIJI I ZAPOŠLJAVANJU OSOBA S INVALIDITETOM

Problemi u provođenju navedenog zakona:

a) neprovođenje osnovne zadaće Fonda za profesionalnu orijentaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom – poticaji zapošljavanju osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada.

b) izbjegavanje obaveze zapošljavanja osoba s invaliditetom temeljem čl.10 navedenog zakona – **zaključivanjem ugovora o djelu** s novim djelatnicima (problem utvrđivanja stvarnog broja zaposlenih), u tijelima države uprave, tijelima sudbene vlasti, tijelima jedinica lokalne i regionalne samouprave, javne službe te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne i područne samouprave.

c) neusklađenost odredbi novih zakona sa odredbama navedenog zakona (zakonska inicijativa za promjenom i nadopunom **čl.42 Zakona o državnim službenicima**)

d) priznavanje prava na novčane poticaje poslodavcima, za zaključene ugovore na određeno vrijeme (na godinu dana) sa osobama s invaliditetom,

e) sprečavanje složenih postupaka vraćanja iznosa uplaćenih sredstava za obvezno zdravstveno osiguranje na način da se obveznici oslobode plaćanja kada ispunjavaju uvjete.

f) uvođenje obveze zapošljavanja osoba s invaliditetom za poslodavce koji zapošljavaju više od 30 djelatnika (kvotni sustav).

ZAKON O POREZU NA DODATNU VRIJEDNOST

Vlada Republike Hrvatske, svojim zaključkom od 12. rujna 2002. godine, prihvatila je inicijativu da se osobama s invaliditetom sa 100% tjelesnog oštećenja ili s najmanje 80% tjelesnog oštećenja funkcije organa za kretanje, refundira iznos plaćenog poreza na dodatnu vrijednost pri uvozu automobila iz državnog proračuna, ujedno je zadužila Ministarstvo rada i socijalne skrbi da u suradnji sa Ministarstvom financija planira potrebna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2003. godinu.

Smatramo potrebnim da se navedena dobra odluka Vlade RH ugradi u Zakon o porezu, zajedno sa kriterijima za povrat navedenih sredstava, kontrolu, i drugim pitanjima vezanih za povrat poreza na dodatnu vrijednost.

ZAKON O LOKALNOJ I PODRUČNOJ SAMOUPRAVI I

ZAKON O FINANCIRANJU JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Postupak izmjene i dopune Zakona o financiranju jedinica lokalne samouprave i uprave (NN broj 117/93,59/01) koji u čl.18 st.2 određuje da **porez na cestovna motorna vozila** ne plaćaju osobe koje su u cijelosti bile oslobođene plaćanja carine i poreza na dodatnu vrijednost pri nabavi vozila, **na način da oslobođenje** od plaćanja navedenog poreza obuhvati sve osobe s invaliditetom koje imaju najmanje 80% tjelesnog oštećenja organa za kretanje, odnosno 100% tjelesnog oštećenja neovisno o porijeklu, a posjeduju automobil, bez obzira da li je isti kupljen na povlasticu ili ne.

Smatramo potrebnim dati kratko objašnjenje naše inicijative. Naime, ovim našim zahtjevom idemo za time da se osobama sa izrazito teškim invaliditetom, a sukladno europskim standardima, **kupnja automobila tretira kao nabava ortopedskog pomagala.**

Postupak izmjene i dopune Zakona o lokalnoj i područnoj samoupravi i Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kojima će se u djelokrugu jedinica lokalne i područne samouprave ugraditi **obaveza i modeli** za poduzimanjem programskih aktivnosti u korist osoba s invaliditetom, te **financiranje rada udruga osoba s invaliditetom.**

UVOĐENJE INSTITUTA PRAVOBRANITELJA ZA OSOBE S INVALIDITETOM